

Kapitel 3

Tjenestegaverne

Den mest fremtrædende gruppe af gaver i Bibelen er omtalt i Ef.4.¹⁰ De bliver oftest kaldt “tjenestegaverne”, og i Skriften navngives de ikke som gruppe, men de kobles i de foregående vers op på Jesu opstandelse og himmelfart, og dette knytter disse gaver til den karismatiske dimension af Åndens udrustning, som kom efter Helligåndens udgydelse på Pinsedagen.

¹⁰ ”Og han har givet os nogle til at være apostle, andre til at være profeter, andre til at være evangelister og andre til at være hyrder og lærere for at udruste de hellige til at gøre tjeneste, så Kristi legeme bygges op, indtil vi alle når frem til enheden i troen og i erkendelsen af Guds søn, til at være et fuldvoksnet menneske, en vækst, som kan rumme Kristi fylde.” (Ef.4,11-13)

Tjenestegaverne skiller sig ud ved, at de selv er gaver til kirken. Alle andre steder i Bibelen omtales nådegaver som noget, den enkelte får, f.eks. de enkelte Åndens gaver såvel som evner og gaver i almindelighed. Ved tjenestegaverne er det derimod ikke den enkelte, som får en gave til at være f.eks. apostel eller hyrde, men derimod Gud, som gør den enkelte til f.eks. apostel eller hyrde, og som derefter giver vedkommende til kirken som en gave. Det indebærer først og fremmest, at gaven eller rettere udrustningen til en specifik tjenestegave er noget permanent og varigt i den enkelte. Det udelukker den forestilling, at også tjenestegaverne gives i en specifik situation, i retning af, at “Gud gav mig en evangelists gave, da jeg stod overfor en ikke-kristen, jeg mødte”. Den slags trækker tjenestegaverne ned på et spontant niveau, hvor de ifølge Bibelen ganske enkelt ikke befinder sig. I den daglige tale vil man uden at skabe misforståelser kunne sige, at nogen har fået en gave som f.eks. evangelist, men forskellen er vigtig at have i baghovedet.

Tjenestegaverne givet til kirken for at “udruste de hellige til at gøre deres tjeneste, så Kristi legeme bygges op”. Heri ligger

dels en rolle som katalysatorer eller facilitatorer via forkyndelse og betjening, der sikrer den enkeltes udvikling og udrustning, og heri ligger en lederfunktion, men ikke et monopol på tjeneste i Guds rige. Dette afspejles også i Paulus' ord angående ham selv og Apollos, at de hver især udfører deres specifikke opgave, men at det er Gud, som giver væksten, og at det er det, som i sidste ende er afgørende.¹¹

Det må også følge heraf, at alle tjenestegaverne (også) har en indadrettet funktion. Nogle vil have en tydelig, udadrettet funktion, f.eks. evangelisten, der vinder mennesker for Gud, eller apostlen, der gør det samme, oftest i regi af en kirkeplantning eller tværkulturel mission. Men det vil være en misforståelse at tro, at f.eks. evangelisten gør fyldest i en ren udadrettet tjeneste. Der må også være et element af indadrettet betjening, formidling og facilitering. En evangelisttjeneste udfolder sig måske tydeligst indenfor evangelisation og evangeliske møder, men vil og bør også skulle udruste og anspore de troende, og noget tilsvarende gælder de andre tjenestegaver.

¹¹ 1.Kor.3,6-7

Udover at en tjenestegave viser sit værd ved, at mennesker vindes, kirker startes op eller mennesker vejledes, så vil den enkelte tjenestegave formidle noget af sit eget særpræg til de troende. Populært sagt, evangelisten må gøre kirken *evangelistisk*, dvs. sjælevindende og opmærksom på verden omkring sig. På samme måde må apostlen gøre kirken *apostolisk*, dvs. parat til at gå nye veje og krydse f.eks. kulturelle barrierer, mens profeten må gøre kirken *profetisk*, dvs. lyttende til Guds stemme og åben for overnaturlig ledelse. Hyrden må på samme måde gøre kirken *pastoral* ved at fremelske gensidig omsorg og ansvar for hinanden, mens læreren må gøre kirken *teologisk* ved at formidle en kærlighed til Guds ord og en længsel efter at forstå de principper, som Guds rige bygger på.

Ud fra Ef.4 kan der opstå usikkerhed om, hvorvidt der er fire tjenestegaver, eller hvorvidt der er fem. Hyrder og lærere grupperes nemlig sammen, som om de “andre”, der gives disse gaver, gives begge gaver eller en kombineret gave som hyrde/lærer. Dette må dog afvises, idet f.eks. Apg.13 omtaler, at der i Antiokia

var “profeter og lærere”.¹² Her er lærertjenesten klart adskilt fra hyrdetjenesten som en tjeneste for sig, og grupperingen i Ef.4 skyldes sandsynligvis blot sprogets struktur.

Bibelen viser eksempler på, at man kan have eller være mere end én tjenestegave, idet f.eks. Paulus omtaler sig selv som “forkynder og apostel og lærer”,¹³ og her identificeres tre tjenestegaver, nemlig apostlen, evangelisten (for det er det, som ligger i ordet “forkynder”) samt læreren. Man kan således forestille sig en hyrde-evangelist, som nogle måske vil betegne en pionerevangelist, der både kan vinde mennesker og tage vare på de nye troende, og som kan stå i missionsopgaver eller med kirkeplantninger uden at være apostel. Eller en evangelist-lærer, der ville fungere som apologet, dvs. som en der forsvarer og begrunder den kristne tro overfor kirkefremmede. Eller en apostel-lærer, som måske kunne fungere som en lærefader i kirken. Eller en hyrde-lærer i en mere fremtrædende præstestilling i en lokal kirke.

¹² Apg.13,1

¹³ 2.Tim.1,11

De fem tjenestegaver er givet til kirken i forbindelse med Jesu opstandelse, og dette identificerer dem som eksklusivt nytestamentelige. Dog optræder de i forlængelse af gammeltestamentelige tjenester og i et vist omfang som en fortsættelse af disse ind i de nytestamentelige virkelighed.

På gammeltestamentelig tid var Helligånden endnu ikke kommet som på Pinsedagen, men Ånden kom dog over udvalgte personer, som Gud havde salvet til særlige opgaver. Her kan man finde fire sådanne grupper af mennesker, som Gud på den måde udrustede, nemlig dommerne i Dommerbogen, og efterfølgende konger, profeter og præster.

Præsterne repræsenterer alle troende, idet vi alle er et helligt præsteskab,¹⁴ og præsternes tjeneste i GT afspejler ikke nutidens præstetjeneste, i betydningen kirkeligt lederskab og forkyndelse. Kongerne var salvet, men primært som verdsligt lederskab, analogt til at Gud også i dag har sat verdslige myndigheder til at holde lov og orden, men uden at dette siger noget om kirkens indre forhold. Tilbage står dommerne og profeterne, hvor

¹⁴ 1.Pet.2,5

dommernes funktion har visse paralleller til aposteltjenesten og den gammeltestamentelige profet tilsvarende går forud for apostel- og profettjenesterne i Ny Testamente, uden at den dog må forveksles eller sammenblandes med disse, som i NT har et særskilt, nytestamenteligt mandat.